

> Retouradres

De heer R. M.,
Voorzitter Commissie Evaluatie Regelgeving ZonMw

Postbus 93245
2509 AE Den Haag

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Directie Jeugd

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

Datum 18 maart 2016
Betreft aanvulling opdracht Evaluatie Jeugdwet

Kenmerk
949183-148764-J

Geachte Heer M.

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Vorig jaar hebben de departementen van VWS en VenJ aan ZonMw gevraagd de evaluatie van de Jeugdwet ter hand te nemen. Verzocht is bij de evaluatie uit te gaan van het evaluatiekader dat de staatssecretaris van VWS op 14 april 2015 naar de Tweede Kamer heeft gestuurd.¹

Op 26 januari 2016 is de opzet van de evaluatie met een aantal deskundigen besproken. Op die bijeenkomst is geconstateerd dat binnen het evaluatiekader meer focus nodig is om tot een handzame evaluatie te komen. ZonMw heeft vervolgens 29 februari jl. aan vier deskundigen gevraagd gezamenlijk een zogenoemde preprogrammeringsstudie in te dienen op basis waarvan ZonMw de zogenoemde projecttekst voor de opdracht van de evaluatie kan opstellen.

Om de voortgang van de evaluatie te bespoedigen lijkt het me dienstig dat ik namens VWS en VenJ – met in achtneming van het evaluatiekader – nogmaals verwoord waar het ons bij de evaluatie van de Jeugdwet in de kern om gaat. Ik verwijs hiervoor naar het onderstaande.

Hoofddoel en uitgangspunten

- De evaluatie van de Jeugdwet dient 3 jaar na invoering een beeld te geven van de werking van de wet in de praktijk, precies geformuleerd: over de doeltreffendheid en de effecten van deze wet in de praktijk, aldus artikel 12.2 van de Jeugdwet. *Hoe wordt de Jeugdwet uitgevoerd? Wat zijn de eerste resultaten? Bewegen deze resultaten zich richting de nagestreefde doelen? Zijn er bijstellingen nodig en zo ja, welke?*
- De evaluatie van de Jeugdwet dient in eerste instantie gebaseerd te zijn op *bestaande onderzoeken* en registraties (er moet geen dubbel onderzoek plaatsvinden), en waar nodig te worden aangevuld met aanvullend onderzoek, bijvoorbeeld met casuïstiek en met kwalitatief onderzoek.

¹ Bijlage bij brief aan TK van 14 april 2015 (TK 31839, nr. 465)

- *Onderzoek naar de beleving* van professionals, cliënten, bestuurders en ambtenaren van gemeenten en andere direct betrokkenen over aspecten van het jeugdstelsel, moet wel worden meegenomen

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Directie Jeugd

Hoofdthema's

Zoals gezegd gaat het ons in deze fase in de kern om de vraag hoe de Jeugdwet in de praktijk wordt uitgevoerd en of de resultaten zich in de beoogde richting bewegen. Verandert er iets ten goede in de jeugdhulp, en in hoeverre hebben de gemeenten daaraan bijgedragen? In het evaluatiekader zijn diverse thema's benoemd en vragen gespecificeerd die relevant zijn voor de evaluatie van de Jeugdwet. Nu omwille van de omvang en hanteerbaarheid van deze evaluatie een selectie nodig is, geven VWS en VenJ prioriteit aan:

- Onderwerpen waarover veel debat in het veld en in het Parlement is geweest tijdens de totstandkoming van de Jeugdwet. Voorbeelden hiervan zijn de decentralisatie van de jeugd-ggz, de vormgeving van de toegang, de werking van het gedwongen kader onder lokale verantwoordelijkheid en de privacy-vraagstukken rond de overdracht van informatie.²
- De onderdelen van de Jeugdwet die nieuw beleid bevatten en die de belangen van ouders en kinderen rechtstreeks raken, zoals hoofdstuk 2, waarin de rol van de gemeente beschreven wordt, en hoofdstuk 4, waarin eisen gesteld worden aan aanbieders van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering.
- Gezien de omvang en ingrijpendheid van de stelselwijziging, kan deze eerste evaluatie slechts tot voorlopige conclusies leiden. Het zou mooi zijn, als deze evaluatie als basis kan dienen om de komende jaren de transformatie periodiek te monitoren en aldus over een langere periode in kaart te brengen hoe gemeenten en aanbieders hun nieuwe taken oppakken, en of ouders en kinderen in de nieuwe situatie beter af zijn dan voor de stelselwijziging.

Op grond van het voorgaande kom ik tot de volgende toespitsing op hoofdthema's c.q. invalshoeken die richting geven aan het onderzoek.³

- 1) **Wat is het effect van de Jeugdwet op ouders en kinderen? Hoe ervaren de ouders en kinderen de jeugdhulp en de rol van de gemeenten?** (= cliëntperspectief)
 - **Subvragen:** Vinden cliënten dat ze tijdig de juiste zorg ontvangen (cliënttevredenheid)? Hoe ervaren cliënten de borging van hun privacy?
- 2) **Hoe vullen gemeenten de hen toebedeelde regierol in?** (= perspectief gemeenten)
 - **Subvragen:** Organisatie van de toegang? Samenwerking gemeenten en huisartsen? Organisatie van de inkoop? Samenwerking met het onderwijs? Samenwerking met justitiële organisaties zoals de Raad voor de Kinderbescherming, politie, OM? Welke knelpunten komen gemeenten tegen en hoe pakken ze die op? In welke mate doen zich verschillen voor tussen gemeenten in het aanbod van jeugdhulp en in het resultaat daarvan? Hoe verhoudt zich optredende diversiteit binnen het

² Wij sturen u binnenkort een overzicht van de belangrijkste issues uit de parlementaire behandeling van de Jeugdwet

³ Deze thema's zouden tevens herkenbaar als afzonderlijke hoofdstukken in het evaluatierapport kunnen terugkomen

jeugdhulpstelsel in de verschillende gemeenten tot het beginsel van rechtsgelijkheid ?

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Directie Jeugd

- 3) **Hoe ontwikkelt het zorglandschap zich? Komt een meer integraal jeugdhulpaanbod tot stand? Vindt er een verschuiving plaats naar meer preventief aanbod?** (= perspectief van aanbieders en professionals)
- **Subvragen:** In hoeverre ontstaat er integratie van het aanbod? Integrale aanpak multi-probleemgezinnen? Doorlopende zorg bij 18+? Aandeel jeugd-ggz? Aandeel pleegzorg?
- 4) **Aansluiting gedwongen kader** (=perspectief jeugdbescherming en jeugdreclassering)
- **Subvragen:** In hoeverre komt het beoogde zorgcontinuüm (preventie, jeugdhulp, gedwongen kader, nazorg) tot stand? Is er aan de voorkant voldoende aandacht voor de veiligheid van kinderen? Welke verklaringen zijn er voor de afname van aantallen en duur van de maatregelen van JB en JR? In hoeverre speelt de inzet van 'drang' c.q. preventieve jeugdbescherming hierin een rol, hoe effectief is drang en onder welke voorwaarden wordt het ingezet? In hoeverre dragen de maatregelen van JB en JR bij aan de doelen van de Jeugdwet?
- 5) **Juridische en overige aspecten**
- **Subvragen:** Hoe functioneren de toezicht- en correctiemechanismen in de Jeugdwet? Is de gemeenteraad voldoende in staat om controle op het college van B&W te houden? Ontstaat er door de samenwerkingsverbanden een 'democratisch tekort'? Hoe vullen de ministers hun stelselverantwoordelijkheid in, hebben zij voldoende bevoegdheden? Is de rechtsbescherming van ouders en kinderen voldoende gewaarborgd?

Tot slot

Wij vertrouwen er op, dat u de evaluatie voortvarend ter hand neemt. Wij ontvangen graag ter goedkeuring uw voorstel voor de onderzoeksopdracht (projecttekst), zodat deze door u kan worden uitgezet. Zoals u weet, moet deze evaluatie van de Jeugdwet uiterlijk 1 januari 2018 aan de Tweede Kamer zijn aangeboden. Mede namens Ven J,

Hoogachtend,

de directeur Jeugd,

mr. L.J.S. Wever